

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. Res. An consecratio Episcoporum sit Ordo? Et opinio negativa affertur.
Ex p. 12. tract. 1. resol.[1.]
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Ref. 77. §.
Verum, post
med.

lo enim pretio sunt estimabiles utpote suo modo spirituales (vt loquitur Suarez acute, & doctè) quia partes sunt hominis sancti, qui fuit templum viuum Spiritus Sancti. At in hoc argumento pluribus tractando sunt Theologi, & Iureconsulti doctissimi, quos, dum tibi per otium licebit, ac libebit, non erit infuctuosum consulere, vnum tamen palcet hic te monere, videlicet, reliquias etiam aliquo modo dici vendi, vt ex Abbate iam pridem obseruatum laudati scriptores, quando exponuntur publicè adorandæ propter bonum quæstum, & vt inde copiosiores elemosynæ colligantur potius, quam vt ad pietatem populus magis magisque accendatur, nam quando spectatur lucrum, tanquam finis principalis, & pretium rei spiritualis, non velut stipendium laboris pro reliquiarum exhibitione suscepti, vel tanquam elemosynæ gratis à fidelibus oblatum in symoniæ crimen incurritur. Secus autem si alioquin, verbi gratia, ad Gloriam Dei, Sanctorum venerationem, Christianæ plebis solatium; deinde ad aliquam corporis sustentationem ea SS Reliquiarum exhibitio refertur. Hinc tamen xui nostri Apostata (Huguenotos intelligo Ecclesiæ desertores) siue per fas, siue per nefas sumpturunt occasionem venerabilium reliquiarum cultum Vigilantij animo, ac stylo traducendi. In quibus non vltimus fuit excecullatus Lutherus, cuius hæc pura, putaque mendacia, & meræ nugæ sunt. Vndecima Anti-Christi facies est, reliquiarum veneratio: bellua planè, & lucri feracissima facies. Hucusque Ferrand.

2. At Ego puto magis probabiliter in tali ostensione reliquiarum grauem culpam non committi, ratio est, quia ostensione reliquiarum solum intendis excitare videntes ad elemosynas largiores concedendas

non tamèn illos ad eas obligare. Ergo reliquias non venaliter ostendis; quia ad venalem ostensionem intercedere debebat mutua ostentio, & videntium obligatio; At in supradictis textibus solum venalis quæstus prohibetur. Ergo illa ostensio, quæ venalis non est, non est prohibita. Dices in Trident. non solum venalem quæstum, sed quemlibet turpem prohiberi; at velle ostensione Reliquiarum largiores elemosynas recipere, est turpis quæstus, ergo hic prohibetur. Respondeo in re non esse turpem quæstum, cum nulla largienti elemosynam obligatio imponatur; sed fieri turpem ex intentione: Concilium autem prohibet quæstum in se turpem, qualis erat venalis, non illum qui solum ex antecedenti, & extrinsece sit turpis. Quod inde constat; quia Concilium non intendit nouam prohibitionem inducere, sed antiquam reuocare. Inquit enim: Omnis turpis quæstus eliminetur, id est omnis, qui in se turpis sit, & prohibitus, eliminetur. Antiquus autem solum venalis quæstus prohibitus erat, ex dicto cap. fin. Ergo à Tridentino hic est solum prohibitus. Adde, solum esse prohibitum turpem quæstum, qui grauius turpis sit; at acquirere elemosynas gratis oblatas media Reliquiarum ostensione, non est quæstus turpis (altem grauius; quia non videtur grauius offendi Religio, ex eo quod ostensione Reliquiarum temporale lucrum consequi intendas. Sat est si leuiter offendatur: imò si talis temporalis acquisitio non esset per ostensionem Reliquiarum principaliter intenta, sed secundariò, nulla ibi adesset turpitud. Et ita nostram sententiam tenet Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 2. cap. 43. n. 21. & post illum Castus Palau tom. 2. tract. 8. disp. 1. punct. 17. quibus adde etiam P. Baldellum in Theol. mor. tom. 1. lib. 3. disp. 17. num. 22.

TRACTATUS OCTAVVS

DE

CONSECRATIONE
EPISCOPORVM.

RESOLVTIO PRIMA.

An consecratio Episcoporum sit Ordo?

Et opinio negatiua assertur. Ex p. 12. tract. 1. Ref. 1.

§. 1. **M**ATERIA huius Tractatus non solum Romæ, sed etiam vbiq; terrarum est satis practicabilis; ideo visum est ad communem vtilitatè, particularem de illa tractatum perficere, & varias difficultates circa illam hinc inde apud Auctores dispersas, simul magis latè, & clarè, non sine magno labore, in vnum disponere, & ideo ad dubium propositum negatiuè respondent aliqui, vt D. Thomas in 4. dist. 24. q. 1. art. 1. quest. 2. cui addè D. Antonium 3. par. tit. 4. cap. 6. S. Bonauenturam in 3. dist. 24. 2. part. tit. 2. quest. 3. Capreol. ibid. dist. 2. 5. q. 1. art. 1. ibid. De zam dist. 23. quest. 2. & Riccardum ibid. art. 3. quest. 3. ad prim. & art. 5. quest. 2. Bartholomæum à Ledesma de

Sup. hoc
proposito
dubio in to.
5. tr. 3. Ref.
2. à lin. 1 &
hic inf. in
duabus Ref.
seqq.

Sacramento Ordinis, dub. 5. 8. 9. & 10. & in dub. 1. Sunt etiam eiusdem opinionis nonnulli Canonistæ Panormitanus c. p. ex literis de excessibus Prælatorum, Turrecremata in cap. Cleros dist. 21. num. 16. & 17. Couattuus lib. 1. variar. resolut. cap. 1. num. 15. & è Summistis Syluester in verbo Ordo 1. q. 1. dub. 3. apud Rosell. Ordo 1. num. 4. Tabiena ver. Episcoporum quest. 8. punct. 1. num. 3. ad finem. Idem docet Sotus in 4. dist. 24. quest. 2. art. 2. Nugnus in 3. par. tom. 2. quest. 80. art. 5. Candidus tomo 4. disputatiõne 4. articulo 1. dubio 2. & alij asserentes Episcopatum, pro se per additum Sacerdotio, esse Ordinem.

2. Probat hæc opinio. Primò, quia Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, neque administrandum Sacerdotii consecrati. Secundò, quia aliàs essent octo Ordines Ecclesiastici. Tertio, quia aliàs Episcopatus, vt distinctus à Sacerdotio, imprimeret peculiarem characterem. Quarto quia vnus Ordo non dependet ab alio, quantum ad necessitatem Sacramenti; ita quod non est necessarium

cessarium simpliciter suscipere priorem ad susceptionem posterioris: etenim si quis suscipiat Presbyteratum absque Ordine Diaconatus, verè ordinatur ad Sacerdotium, licet peccet, ut patet extra de Clerico per saluum promoto. At si quis ordinetur, seu consecratur in Episcopum sine Sacerdotio, nihil fit: ergo signum est quod Episcopatus non est Ordo per se distinctus à Sacerdotio, quia tunc sine aliis Ordinibus posset recipi, & tamen non recipitur. Quintò, Sacramentum Ordinis confertur in Sabbathis quatuor temporum, Episcopatus verò non nisi diebus Dominicis: ergo apparet non esse Ordinem propriè dictum, sicut alios septem, quia eodem tempore confertur. Sextò, in tota Episcopi Consecratione nulla apparet forma, nec materia Sacramenti, siue spectes traditiones, siue traditionem baculi, & impositionem mitræ, & alias ceremonias: ergo non est Sacramentum. Septimò, & hæc est efficacior ratio, quæ adduci possit: Communis, & antiqua traditio Ecclesiæ habet, quod sint tantum septem Ordines sacri Ecclesiastici: ergo Episcopatus non est Ordo sacer. Octavò, omnis Ordo sacer ordinatur ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum; hic enim est actus excellentissimus super omnes: at Ordo Episcopatus non ordinatur ad actum Eucharistiæ, ergo.

RESOL. II

Opinio affirmativa adducitur; & probatur Episcopatum esse verum Ordinem. Ex parte 12. tractat. 1. Resol. 2.

His tamen non obstantibus, licet ego olim huic sententiæ adhaerens, tamen modò affirmativè sententiæ adhaereo, quam teneant communiter Neoterici, ut Iambertus in 3. partem, tom. 3. de Sacramento Ordinis, disp. 1. art. 3. Petrus Sorus lib. 4. de Sacramento Ordinis, Becanus cap. 26. quest. 3. Tannerus tom. 4. disp. 7. quest. 2. dubitat. 1. Valquez disp. 20. cap. 4. Hurtadus difficultate 7. Gerunda in Episcopo tom. 2. lib. 8. disp. 6. cap. 3. num. 4. Medina lib. de Cælibatu cap. 16. Caietanus tom. 1. opusculor. tract. 10. Martinus Poterius cap. 1. de Ordine, Bellarminus lib. 1. de Sacramento Ordinis cap. 5. Valentia in 3. part. disp. 9. q. 1. par. 4. §. Secundum controversiam, Emmanuel Sæ verb. Ordo, n. 7. Gabriel Valquez tom. 3. in 3. disp. 240. cap. 3. Agidius Coninch. de Sacram. disp. 10. dub. 2. Tolet. lib. 1. Summa cap. 71. Dominicus Chamaerota tract. de Sacram. tract. 1. de Ordine sacro, cap. 1. dub. 3. Paulus Layman. Moral. Theologia, lib. 5. tract. 9. c. 7. in fine, & c. 4. n. 3. Marchinus de Sacram. Ordinis, tract. 1. p. 1. c. 11. n. 3. & ex Canonistis Glossa in Proemio si verb. Episcopus, Abbas c. Aquas de Consecratione Ecclesiæ, & alij, tum hic, tum in c. Cleros disp. 1. & in cap. periculis dist. 25. Navar. in Manual. c. 2. n. 8. Cardinalis Tuschus verb. Ordo, conclus. 289. & ex Theologis veteribus Scotus in 4. dist. 14. art. 2. Durandus quest. 6. num. 8. Maior Almayn. eadem dist. 24. Altifiodor. lib. 4. Summa, cap. de Sacramento Ordinis.

2. Probatur hæc opinio, primò ex sacris litteris 1. ad Timoth. Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per Proprietatem cum impositione manuum Presbyteri, Et 2. ad Tim. 1. Adoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum. Ex quo utroque Scripturæ loco sic conficitur argumentum illud, quod ait ibi Apostolus se dedisse Timotheo per manuum impositionem, est quidam Ordo Ecclesiasticus propriè dictus, quia Trident. sess. 23. cap. 3. ex

Tom. IV.

hoc utroque loco probatur Ordinem esse Sacramentum, & proinde id cui Tridentinum ait apud Apostolum ibi convenire rationem Sacramenti, debet esse Ordo Ecclesiasticus propriè dictus; aliàs nulla, & vana esset talis probatio; atqui illud, quod Apostolus duobus illis locis ait se dedisse Timotheo per manuum impositionem, est dignitas Episcopalis, seu Episcopatus, ut interpretantur S. Chrysostomus homil. 13. in prima Epistola ad Timotheum, Theophylactus, S. Anselmus, & S. Thomas ad priorem locum: Igitur Episcopatus est quidam Ordo Ecclesiasticus propriè dictus. Similiter probatur ex eodem Tridentino cap. 4. ubi consecrationem Episcoporum vocat Ordinationem. Similiter ex eo, quod ibidem Can. 6. definit esse Hierarchiam in Ecclesia, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris: nam omnis, & quilibet gradus, seu status componens essentialiter Hierarchiam Ecclesiæ, est Ordo Ecclesiasticus propriè dictus: quia Hierarchia Ecclesiæ nihil est aliud quàm quædam subordinatio ministrorum Ecclesiæ, secundum quam alij aliis præsunt in administrandis rebus divinis: atque Episcopatus ingreditur essentialiter tanquam nobilissimum quoddam membrum Hierarchicum Ecclesiæ, ut patet ex cit. can. 6. Ergo Episcopatus est Ordo Ecclesiasticus propriè dictus.

3. Probatur secundo ex Pontificibus, qui vocant Episcopatum Ordinem; sic Anacletus epist. 3. cap. 1. Caius Papa in enumeratione Ordinum illum recipit, dicitque duos esse Ordines Sacerdotum in Ecclesia, Maiorum scilicet, id est, Episcoporum, & Minorum, id est simplicium Sacerdotum, vide S. Epiphanium hæresi 75.

4. Probatur tertio ex rationibus: Ordo enim propriè dictus, est potestas, seu gradus secundum quem alius est alio superior, vel inferior in ordine ad conficiendum Sacramentum Eucharistiæ in altari: atqui Episcopatus constituit hominem alii Superiorem, etiam in ordine ad conficiendum Sacramentum altaris: nam etsi quatenus distinguitur à Presbyteratu, non ordinatur per se ad consecrandum Christi Domini Corpus, & eius Sanguinem, sed potestatem illud consecrandi supponat: nihilominus tamen ordinatur ad illud, in quantum per huiusmodi gradum, ita homo alii Superior constituitur, ut possit illi dare potestatem consecrandi Corpus, & Sanguinem Christi Domini in altari: quia proprium Episcoporum est generare, seu creare Sacerdotes, & hoc illis competit: ergo Episcopatus erit Ordo Ecclesiasticus propriè dictus. Maior habetur ex dictis, & confirmatur amplius ex eo, quod Trident. sess. 23. cap. 23. significet diversos ministrorum Ordines, ideo fuisse in Ecclesia institutos, ut ex instituto inferrent Sacerdotio: & proinde cum dignitates, & officia gradus rectè definiantur per habitudinem ad proprios suos fines, sicut, & potentia per ordinem ad proprios suos actus, & obiecta, etiam Ordo Ecclesiasticus propriè dictus rectè definitur per respectum ad celebrationem, seu consecrationem Corporis, & Sanguinis Christi Domini in altari, quæ propriè competit Sacerdoti. Deinde ubi est distincta materia, & distincta forma, ibi est distinctum Sacramentum: sed Ordinatio Episcopi habet distinctam formam à forma Sacerdotali, ut constat ex l. pontificali, habet item distinctam materiam. Denique ab ipsa Ordinis definitione validum sumo argumentum. Ordo est signaculum quoddam per quod spiritualis potestas traditur ordinato: sed ordinatio Episcopi est signum sacrum, per quod ordinandi, & confirmandi potestas illi tribuitur: ergo ordinatio Episcopi est verus Ordo. Et tandem Concilium Tridentinum sessione 23.

D d

cap. 3.